

Sygn. akt I C 554/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2017 roku

Sąd Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca: SSR Anna Lipnicka

Protokolant: st. sekr. sądowy Żaklina Skrzypczak

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2017 r. na rozprawie sprawy

z powództwa (...)z siedzibą w W.

przeciwko I. Ł.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej I. Ł. na rzecz powoda (...)z siedzibą w W. kwotę 1.308,27 zł (słownie: jeden tysiąc trzysta osiem złotych 27/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 04.12.2015r. do dnia 31.12.2015r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 01.01.2016r. do dnia zapłaty, rozkładając płatność powyższej kwoty na 13 miesięcznych rat płatnych do dnia 20-go każdego kolejnego miesiąca, poczynając od czerwca 2017r. , w kwocie po 100 zł w odniesieniu do pierwszych 12 rat i w kwocie 108,27 zł w odniesieniu do ostatniej 13 - tej raty;
2. dalej idące powództwo oddala;
3. odstępuje od obciążenia pozwanej kosztami procesu.

I C 554/16

UZASADNIENIE

Powód – (...) z siedzibą w W., pozwem z dnia 03.12.2015 r. złożonym w elektronicznym postępowaniu sądowym przed Sądem Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie, domagał się zasądzenia od pozwanej I. Ł. kwoty 2.274,30 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 04.12.2015 do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu powyższego żądania powód wskazał, iż przedmiotowa wierzytelność powstała w wyniku zawarcia przez pozwaną w dniu 17.07.2014 r. z (...) Spółka z o.o. umowy pożyczki. W dniu jej zawarcia pozwanej została tytułem udzielonej pożyczki wypłacona kwota 1.200,00 zł. Całkowita kwota pożyczki, wraz z odsetkami, opłatami i prowizjami, przy założeniu jej terminowej spłaty, wynosiła 2.304,00 zł. Pozwana, zawierając umowę, dobrowolnie wyraziła zgodę na opcje „obsługa w miejscu zamieszkania”, zobowiązując się tym samym do pokrycia kosztów tej usługi w kwocie 997,73 zł. Kwota ta była wliczana do wartości całkowitej kwoty pożyczki. Pozwana zobowiązała się do spłaty pożyczki w 60 ratach płatnych tygodniowo, w wysokości 38,40 zł każda. Do daty zawarcia umowy cesji wierzyciel pierwotny naliczał odsetki umowne uwzględniające obowiązującą zmienną stopę odsetek maksymalnych. Zgodnie z umową pożyczki, w przypadku zmiany oprocentowania, rzeczywista wysokość kwoty odsetek mogła ulec obniżeniu, natomiast w sytuacji podwyższenia stopy, nie mogła przekroczyć kwoty odsetek określonych w chwili zawarcia umowy. W związku ze złamaniem przez pozwaną warunków spłaty, w dniu 29.01.2015 r. wierzyciel pierwotny, powołując się na zapisy Regulaminu (...), stanowiącego załącznik do umowy, wypowiedział umowę pozwanej, co skutkowało postawieniem pozostałej do spłaty wierzytelności w stan wymagalności. W dniu 26.05.2015 r. wierzyciel pierwotny

dokonał przelewu przysługującej mu od strony pozwanej wierzytelności na rzecz powoda. Powód podjął próby polubownego odzyskania należnej mu od pozwanej kwoty, kierując do niej wezwanie do zapłaty. Próby te okazały się bezskuteczne.

Nakazem zapłaty wydanym w dniu 10.12.2015 r., w postępowaniu elektronicznym, pod sygnaturą akt VI NC –e (...), Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie uwzględnił żądanie pozwu w całości.

Od powyższego orzeczenia pozwana I. Ł. złożyła skutecznie sprzeciw. W jego treści podniosła, iż nie jest w stanie spłacić swojego zadłużenia. Wskazała, iż na skutek zaciągnięcia większej ilości pożyczek, jej renta, stanowiąca jedyne źródło dochodu, została zajęta w postępowaniu egzekucyjnym. Pozwana nie posiada żadnego majątku.

Postanowieniem z dnia 25.02.2016 r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie przekazał sprawę do tutejszego sądu.

Postanowieniem z dnia 07.11.2016 r. tutejszy sąd zwolnił I. Ł. od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych w niniejszej sprawie i ustanowił dla w/w pełnomocnika z urzędu.

W dniu 09.12.2016 r. do akt sprawy wpłynęło pismo procesowe sporządzone imieniem pozwanej przez jej pełnomocnika. W jego treści wniesiono o całkowite oddalenie powództwa i zwrot kosztów procesu. W uzasadnieniu powyższego stanowiska podniesiono, iż roszczenia powoda są bezpodstawne. Pożyczkodawca (wierzyciel pierwotny) nie wywiązał się z wynikającego z zawartej umowy obowiązku przekazania na własność pozwanej środków pieniężnych w kwocie 1.200 zł. Pozwana nigdy nie otrzymała i nie zrealizowała wskazanego w przedmiotowej umowie czeku. Z daleko posuniętej ostrożności procesowej, na wypadek uznania przez sąd, iż pożyczka faktycznie została pozwanej udzielona, pełnomocnik wskazał na bezpodstawność pozostałych, dochodzonych obok należności głównej roszczeń powódki w zakresie żądania zapłaty kwoty 995,73 zł tytułem opłaty za obsługę pożyczki w miejscu zamieszkania pozwanej oraz kwoty 148,52 zł tytułem odsetek. W zawartej pomiędzy stronami umowie pożyczki z dnia 17.07.2014 r. pozwana zobowiązała się do zapłaty kwoty 995,73 zł w zamian za obsługę pożyczki w miejscu swojego zamieszkania. Obowiązek pierwotnego wierzyciela sprowadzał się w tym zakresie przede wszystkim do dokonywania odbioru rat pożyczki w miejscu zamieszkania pozwanej i w terminie z pozwaną uzgodnionym. Strona pozwana podnosi, iż tego typu wizyty przedstawiciela pożyczkodawcy nigdy nie miały miejsca. Pierwotny wierzyciel nie podejmował nawet prób uzgodnienia terminu odbioru poszczególnych rat. Zatem żądanie zapłaty kwoty 995,73 zł jako opłaty za usługę obsługi pożyczki w miejscu zamieszkania pożyczkobiorcy, pozostaje bezzasadne, gdyż usługa ta nie została faktycznie zrealizowana. Niezależnie od tego, uznać należy, iż opłata ta pozostaje oderwana od kosztów faktycznie poniesionych przez pożyczkodawcę, które nota bene nie zostały udowodnione, i jako taka stanowi ukryty dodatkowy koszt pożyczki. Postanowienia umowy, w tym zakresie, stanowią formę niedozwolonej klauzuli umownej i jako takie nie wiążą pozwanej. Daleko idące wątpliwości budzi również wysokość dochodzonych skapitalizowanych odsetek. Strona powodowa nie wskazała bowiem sposobu ich wyliczenia – w szczególności nie wymieniono kwot i dat stanowiących podstawę ustalonej kwoty odsetek

Pełnomocnik wniósł jednocześnie o przyznanie na jego rzecz kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu, deklarując, iż koszty te nie zostały zapłacone, tak w części, jak i w całości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 lipca 2014 r. pomiędzy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. jako pożyczkodawcą, reprezentowaną przez K. R., a pozwana I. Ł., jako pożyczkobiorcą, doszło pod podpisania umowy pożyczki gotówkowej. Na jej podstawie pożyczkodawca udzielił pozwanej pożyczki gotówkowej w kwocie 1.200,00 zł. Wpłata nastąpiła w formie czeku. Strony w umowie ustaliły, iż całkowity koszt pożyczki, w postaci skapitalizowanych odsetek, wyniesie kwotę 108,27 zł, a nadto iż do zapłaty pozostanie jeszcze kwota 995,73 zł tytułem opłaty za obsługę w miejscu zamieszkania, na którą to opcję pozwana się zdecydowała. Spłata pożyczki miała nastąpić w 60 tygodniowych ratach w kwocie 38,40 każda z nich.

Dowód:

- umowa pożyczki gotówkowej z dnia 17.07.2014 r. – k.22.

Firma (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. należącej od I. Ł. wierzytelność w dniu 25.05.2015 r. sprzedała (...) z siedzibą w W..

Okoliczność bezsporna, a nadto dowód:

- załącznik nr 1 do umowy sprzedaży wierzytelności – k.24.

Pozwana I. Ł. od wielu lat cierpi na organiczne zaburzenia nastroju, które manifestują się m.in. stanami obniżonej aktywności fizycznej i umysłowej, smutkiem, lękiem o charakterze depresyjnym, problemami z pamięcią. Leczona jest w (...) od 1986 r. W okresach wzmożenia objawów choroby wielokrotnie przebywała na leczeniu w Samodzielnym Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w B.. Każdorazowy pobyt trwa powyżej 1 miesiąca. W roku 2014 I. Ł. przebywała w tamtejszej placówce w okresie od 1 sierpnia do 5 września.

Dowód:

- karty informacyjne leczenia szpitalnego – k.
- zaświadczenie lekarskie z dnia 03.11.2016 r. – k.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje w części na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Jak stanowi art. 354 § 1 k.c., dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego.

W myśl art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktów spoczywa na osobie, która wywodzi z nich skutki prawne oraz art. 3 k.p.c. zobowiązujący strony do dawania wyjaśnień, co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiania dowodów. Ciężar dowodu spoczywa na powodzie, aż do udowodnienia faktów będących podstawą żądania. Później następuje jego przesunięcie na stronę pozwaną.

W ocenie sądu strona powodowa wykazała zasadność roszczenia w zakresie zaciągniętej pożyczki i faktu jej niespłacenia w umówionym terminie. Dla Sądu było bezsporne, że wierzyciel pierwotny tj. firma (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. i pozwana w dniu 17.07.2014 r. zawarły umowę pożyczki gotówkowej. Pozwana pożyczyła kwotę 1.200,00 zł, którą miała zwrócić powodowi w 60 tygodniowych ratach wraz z dodatkowymi kosztami, którymi były skapitalizowane odsetki w kwocie 108,27 zł oraz opłata za usługę odbioru spłacanych rat w miejscu zamieszkania pozwanej w wysokości 995,73 zł. Pozwana nie zakwestionowała wprost prawdziwości swojego podpisu złożonego pod treścią tej umowy, jak też drugiego, kwitującego odbiór wystawionego czeku na kwotę 1.200,00 zł. Wprawdzie oświadczyła, iż nie pamięta ani faktu zawarcia umowy, ani przekazania czeku, ale w świetle ustalonych faktów odnoszących się do stanu zdrowia I. Ł., nie sposób oświadczenia tego uznać za skutecznie podważające wspomniane fakty. Tym bardziej, iż poza własnymi twierdzeniami, nie przedstawiła żadnych innych dowodów.

Okoliczność, iż do spłaty zaciągniętej pożyczki nigdy nie doszło, była de facto bezsporna. W złożonym osobiście przez pozwaną sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana ten fakt przyznała wprost i uzasadniła go jedynie swoimi problemami finansowymi. W złożonym później i sporządzonym przez profesjonalnego pełnomocnika piśmie procesowym, zakwestionowała już wprawdzie fakt zawarcia umowy, ale nie zaoferowała na poparcie tego twierdzenia jakiegokolwiek dowodu. Poza sporem pozostawała również okoliczność cesji wierzytelności na rzecz powoda, jako fakt niezakwestionowany.

Powód w tej sytuacji był uprawniony domagać się od pozwanej zwrotu niespłaconej pożyczki i to wraz ze skapitalizowanymi odsetkami. Sąd nie podziela stanowiska pozwanej odnośnie wątpliwości co do wysokości skapitalizowanych odsetek, które powód naliczył od kwoty pożyczki. W ocenie sądu znane są wszystkie elementy niezbędne do ustalenia ich wysokości. Zgodnie z §3 pkt 6 umowy, pierwsza rata płatna jest przez klienta w terminie 7 dni od daty wydania mu Kwoty do wypłaty. Zatem termin ten zaczął biec pozwanej w dniu zawarcia umowy pożyczki. Nie ulega również wątpliwości, iż należności te, w konkretnej kwocie, miały być płacone z upływem każdego kolejnego tygodnia. Fakt, iż strony umówiły się na usługę osobistego odbioru rat przez przedstawiciela pożyczkodawcy w miejscu zamieszkania I. Ł., do realizacji której, według twierdzenia pozwanej, nie doszło nie ma w tym przypadku żadnego znaczenia. Sąd stanął na stanowisku, iż niewypełnienie przez pożyczkodawcę tego postanowienia umowy, nie zwalniało pozwanej z obowiązku terminowego regulowania spłat na podane przez firmę konto. Jedyną konsekwencją tego stanu rzeczy mogło być skuteczne domaganie się pozwanej zwolnienia jej z obowiązku uiszczenia opłaty za niewykonaną usługę obsługi pożyczki w miejscu zamieszkania pożyczkobiorcy.

Tak też się ostatecznie stało, jako że sąd w tym właśnie zakresie, tj. odnośnie obowiązku zapłaty przez pozwaną kwoty 995,73 zł uznał roszczenie za bezpodstawne.

Z tej przyczyny sąd uwzględnił w części żądanie i zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.308,27 zł, na która składa się kwota udzielonej pożyczki (1.200,00 zł) oraz kwota skapitalizowanych odsetek (108,27 zł).

W pozostałym zakresie Sąd oddalił roszczenie pozwu. Powód nie wykazał bowiem, po zakwestionowaniu tej części roszczenia przez pozwaną, iż usługa odbioru rat w miejscu zamieszkania pozwanej była rzeczywiście zrealizowana. Nadto podstawą rozstrzygnięcia w zakresie pkt 2 wyroku był przepis art. 5 kc. Zgodnie z powołanym przepisem: Nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. W realiach niniejszej sprawy mając na uwadze fakt, że kwota udzielonej pożyczki wynosiła 1.200 zł, to obciążenie przez powódkę I. Ł. należnością w postaci opłaty za cotygodniowy odbiór rat w miejscu jej zamieszkania, w wysokości 995,73 zł było samo w sobie, zdaniem Sądu, nadużyciem prawa przez powódkę. Pomijając okoliczność, iż usługa ta nie została w ogóle wykonana, gdyż brak na to dowodów, nie sposób przejść obojętnie wobec faktu, iż opłata ta stanowi aż 83 % udzielonej pożyczki.

Orzeczenie o odsetkach zostało wydane zgodnie z pozwem w oparciu o przepis art. 481 § 1 k.c zgodnie, z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Wobec wcześniejszego zwolnienia pozwanej z obowiązku ponoszenia kosztów postępowania sądowego, sąd orzekł jak w punkcie 2 wyroku.